

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Det unge Tyskland (1890)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 633. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes06-shoot-idm139753868545408/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Anden, kunde selvfølgelig Ingen tro. Det kan ikke undre, at man bedømte hans Handlemaade med Strenghed, undertiden paa ret hadefuld Maade. De talrige Aktstykker, som senere hen er fremkomne om hans Karakter og Liv, særligt Julius Rodenbergs Offenliggørelser i *Deutsche Rundschau* 1889—90, stiller hans Færd i et mildere Lys end det, hvori den stod for Samtiden. Hans Handlemaade var uskøn og ufin, men ikke lav. I og for sig var der ikke noget Ondt i at han modtog en Stilling som Forelæser hos en dannet og elskværdig Fyrste. Fejlen var, at han kort i Forvejen havde taget Munden saa fuld af folkelige Talemaader og fyrstefjendske Udfald uden at mene noget Alvorligt dermed.

Han var i høj Grad en Kunstnernatur, men tillige i høj Grad Forstandsmenneske, var nydelseslysten og herskesyg, ude af Stand til i Længden at taale den Ydmygelse, som det er at være fattig og derfor overset; var fremfor Alt grebet, og stærkt grebet af det Indtryk, at han ved at gaa videre ad den Vej, paa hvilken han var slaaet ind, bar sig ad som et Tossefaar. Hvad vandt han ved af doktrinær Ærbarhed at holde sig tilbage fra alle ansete Stillinger og høje Pladser! Hvad vandt Verden ved, at de Rigtbegavede i Kraft af en taabelig Livsregel overlod Titlerne, Pengene, Ordenerne, Æresposterne og Embederne til de Dumme! Var det Midlet til at forbedre Tilstandene? Hans Attraa var at være den Herskende paa et kunstnerisk Omraade, løse store sceniske Opgaver, lede store Teatre, glimre ved Hoffer, foretrakkes af skønne Kvinder. Vilde han kunne opnaa Sligt som landflygtig Skolelærer, som Korrespondent for *Allgemeine Zeitung*? Hvem vilde i Længden agte ham som fattig og uafhængig Bladskriver, hvem vilde i Tidens Løb ikke agte ham som indflydelsesrig Hofmand! Vistnok vilde der blive Skraal, naar han fulgte Kaldet — blot han ikke havde skrevet det fordømte Digt til Herwegh! — men her gjaldt det om rolig Fripostighed, om uigennemtrængelig Ironi, om smilende Kulde, om den Overlegenhed, der lod Modstanderne skraale sig trætte, og den besad han.

Han blev som bekendt ikke blot en Hofmand, men i Løbet af sit Liv Bestyrer for en hel Række af Hofteatre — i Stuttgart, München, Weimar — og tilsidst den mægtige Direktør for Burgteatret i Wien.